

Fjordmans ragnarokk

Fjordmans moderniserte nazisme er nerven og substansen i Breiviks prosjekt. Det er utrolig at tunge samfunnsaktører med kulturminister Hadia Tajik i spissen finner Fjordmans forfatterskap støtteverdige.

Kjetil Jakobsen, idéhistoriker, Henrik-Steffens professor ved Humboldt universitetet i Berlin.

Sommeren 2011 drepte Anders Behring Breivik 79 mennesker for å skape blest om nettkompendiet 2083 - A European Declaration of Independence. Tittelen lånte han fra den norske bloggeren Peder «Fjordman» Nøstvold Jensen.

Breiviks nazisme

39 av Fjordmans tekster inngår i kompendiet, der de utgjør en sjettedel av tekstmassen. Etter massakrene rådet det en viss uenighet blant fagfolk om hva slags ideologi som forfektes. Breivik har klippet sammen mange slags ytringer.

Retten omdiskuterte beslutning om å gi tiltalte anledning til å begrunne ugjerningene viste seg klok.

Etter å ha hørt Breivik hylle Adolf Hitler var de sakkyndige på politisk ideologi samstemte.

Massemorderen er nazist og har som prosjekt å vekke nazismen til live ved å modernisere den på tre måter:

1. Ved å reformulere fiendebildet med vekt på islam.
2. Ved å bytte belastede begreper ut med tidsriktige. Breivik snakker ikke om «den ariske rase», men om «Europas urbefolkning».
3. Ved å finne fram til nye symboler, som den famøse hilsningen han praktiserte i retten.

Utrolig støtte

Hva da med kompendiets hovedperson og ideologiske helt? Mindre enn to år etter 22. juli har det utrolige skjedd at tunge samfunnsaktører med kulturminister Hadia Tajik (VG, 25/6) i spissen finner Fjordmans forfatterskap støtteverdige. Uavhengig av hva man måtte mene om Fritt Ords tildeling, har det er oppstått et behov for at fagfolk gjør det klart hva slags varer denne skribenten har i sekken.

Jensen er kjent for kravet om å forvise alle muslimer fra Europa. Han går med andre ord inn for tvangsdeportasjoner i Stalin-skala.

Kjernen i en ideologi er imidlertid ikke hva den tar avstand fra, men hva den tilbyr. Det positive budskapet er omsorgen for «den hvite rase», noe Fjordman blant annet fremstiller i «Preparing for Ragnarok», en elektronisk pamflett som ble publisert på

nettstedet «Gates of Vienna» i mai 2011, illustrert med norrøne symboler og bilder av riddere i kamp mot islam. Som tittelen sier er dette en apokalyptisk tekst.

Ikke for sent

Det 20. århundret var det blodigste historien har sett, men det 21. blir verre, tror forfatteren. Ragnarokk står for døren. Europa er dekadent og ethvert folk som har tapt «viljen til makt» går under. Men det er ikke for sent.

Europeerne var en gang store krigere og «en forferdelig krise» kan bringe oss i kontakt med vårt krigerske selv.

Den hvite rase behøver en ny moral og mytologi; «for å erstatte etterkrigstidens «selvmordsparadigme» av misforstått anti-nazisme». Det trengs «store territorier for folk med europeisk opprinnelse (...). Ideer teller, men kulturen følger hovedsakelig genene.»

Deportasjon er kanskje ikke nok. Når europeeren våkner, nøyer han seg ikke med å seire.

Den vestlige strategiens overordnede mål har alltid vært «total overvinnelse og ødeleggelse av fienden». Fienden er kommet på innsiden og har infisert vårt genmateriale. Våre ledere - mediene og politikerne - fører en forrædersk krig mot egen befolkning. «Fjordmans» konklusjon: «Vi må sørge for at (...) at de som har kjempet for de giftige ideene om multikulturalisme og masseinnvandring av fremmede stammer forsvinner sammen med disse.»

Rasekampen

«Preparing for Ragnarok» er et perfekt eksempel på professor Roger Griffins mye brukte definisjon på fascisme som «en revolusjonær form for nasjonalisme som har en politisk, sosial og etisk revolusjon som mål, og ønsker å forme «folket» til en dynamisk, nasjonal enhet under nye eliter med heroiske verdier.» Samtidig er det for generelt å kalle Fjordman fascist.

Problematikken i den søreuropeiske og latinamerikanske fascismen, fra Mussolini og Franco av, handler om å balansere moderniseringshensyn mot ønsket om å pleie de føydale sjiktens autoritet.

Antisosialist

Slikt er Jensen fremmed. Han står i den tyske og nordeuropeiske tradisjonen. Det er rasen og dens kulturelle uttrykk som interesser. Mangelen på sosiale interesser skiller han imidlertid fra nynazister flest.

Etter 1945 er det særlig den tapende fløyen i NSDAP som har inspirert nynazister, nemlig SA og Strasser-brødrene, de som tok den andre halvdel i sammenstillingen nasjonalsosialisme på alvor. Jensen hører ikke hjemme her, men er som Breivik en utpreget antisosialist.

Han er heller ikke primært imperialistisk nasjonalist og krigsromantiker, slik Hitler var.

Kjernen i Jensens ideologi er den verdenshistoriske «rasekampen» mellom Europa og islam. Posisjonen ligner den pangermanske og «borgerlige» fløyen i NSDAP, den som Heinrich Himmler ledet. Ideologisk har Fjordman og Breivik også på andre måter mye til felles med SS, som var et personlig krigerforbund inspirert av middelalderens ridderordener.

Kalkulert tvetydig

«Preparing for Ragnarok» er ingen entydig tekst. Jensen vil nok i dag hevde at den bør leses annerledes. Som Breivik uttrykker han seg mye i form av sitater. Yndlingsstrategien består i å ta utsagn fra andre, ofte respektable, forfattere ut av sammenhengen og sette de inn som konklusjoner på egne hatefulle resonnementer.

Antydningen om ikke å nøye seg med deportasjon, men tilstrebe total utslettelse, smugles inn i form av et sitat fra militærhistorikeren Geoffrey Parker.

Ofte setter han sine egne påstander i anførselstegn, som at anti-nazisme er et «selvmordsparadigme». Jensen er en kalkulert skribent som vet å tilpasse retorikk til kontekst og mottager. Ofte er han kalkulert tvetydig. Anders Behring Breivik forstår ham imidlertid omtrent slik jeg har gjort.

Nerve og substans

Vi som skriver har merkelig nok en tendens til å tenke at det å skrive ikke betyr noe. Vi kommuniserer liksom ut i luften. Men Fjordmans moderniserte nazisme er nerven og substansen i Breiviks prosjekt. Hatretorikken har hatt følger som Peder Jensen neppe har ønsket.

(VG - 12:31 26.06.2013)

Innholdet i utskriften er vernet etter åndsverklovens regler. Utskriften er kun til privat bruk og kan ikke benyttes på annen måte. Kopiering eller spredning av innholdet krever avtale med rettighetshaver eller Kopinor.